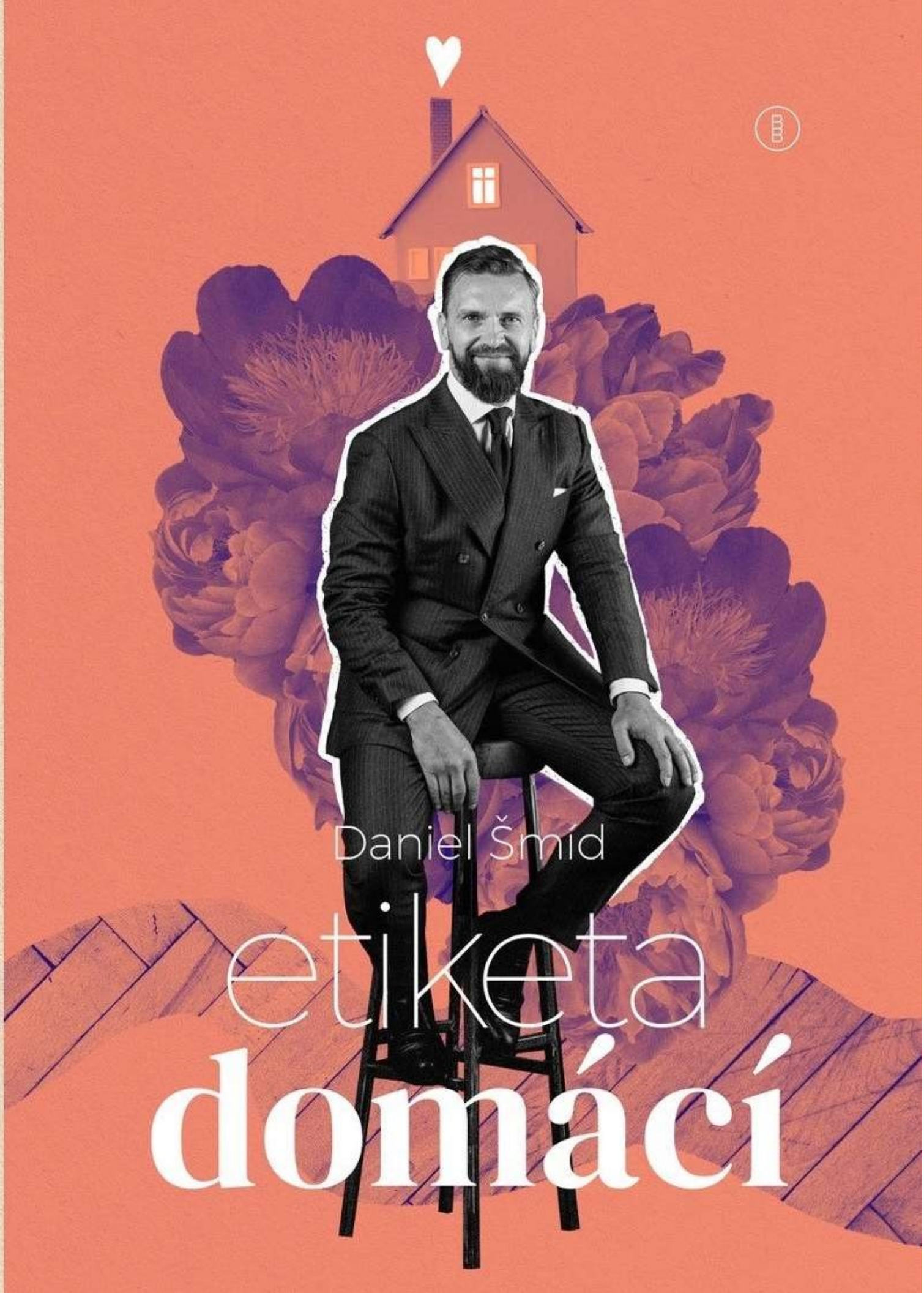

Daniel Šmid

etiketa domácí

NÁVOD NA LEPŠÍ ŽIVOT DOMA I S PŘÁTELI

5 kapitol, které se do knihy už nevešly

etiketa domácí

Daniel Šmíd

© 2026 Daniel Šmíd s.r.o.

Obsah

Úvod		5
Kapitola 1	Poprvé na návštěvě (budoucí/ho) tchýně a tchána	8
Kapitola 2	Jak jednat s učiteli vašich dětí	13
Kapitola 3	Jak být dobrým hostem na garden party	18
Kapitola 4	Jak začít a zdvořile ukončit rozhovor	23
Kapitola 5	Jak se připravit na návštěvu u vás doma	28
Epilog		33
Slovníček cizích pojmů		35

Toto je autorský text a podléhá autorským právům. Jeho sdílení či kopírování jako celku nebo jeho částí není dovoleno. Je zakázáno text rozmnožovat a poskytovat jej pak druhým osobám. Pokud chcete tuto publikaci sdílet s přáteli či známými, prosím naveďte je na mé webové stránky, kde mohou tento text legálně získat.

Děkuji, že respektujete mé duševní vlastnictví a způsob s jeho nakládáním.

Úvod

To nejdůležitější, co jsem si při psaní knihy Etiketa domácí uvědomil, a co se do ní nakonec celé nevešlo, je, že etiketa nekončí na prahu domu. Návyky, které si doma vytvoříme, totiž cestují s námi. Berou si nás s sebou ve chvíli, kdy vstoupíme do cizího světa, i tehdy, když ten svůj otevřeme někomu druhému. A právě o těchto okamžicích – o pomyslných dveřích mezi „mým" a „cizím" – je těchto pět bonusových kapitol. Jsou to situace, které vám život naservíruje, ať chcete, nebo nechcete. Můžete v nich být buď obětí okolností, nebo jejich tvůrcem. Tahle knížka je pro ty druhé.

V první kapitole vás vezmu na návštěvu k budoucím tchánům. Záměrně jako cestou v čase, protože setkat se s rodiči svého partnera často znamená vstoupit o pětadvacet třicet let zpět, mezi lidi, kteří jsou prostě jiní. Nečekají vás takoví, jací doopravdy jste, a vy je nezměníte. Co máte v rukou, je jediný nástroj, klíč z ještě dávnější minulosti: zdvořilost. Ukážu vám, jak se obléknout, pozdravit, podat ruku, odložit si až po vyzvání a nenechat se vlákat do testů, které na vás chystají. Šanci máte vlastně jen jednu.

Druhá kapitola je o lidech, kterým svěřujeme to nejcennější, co máme. O učitelích našich dětí. Navrhuji jednat s nimi jako s obchodními partnery, protože jimi

v jistém smyslu jsou: výsledkem vaší „obchodní bilance" je vzdělání a radost vašeho dítěte. Najdete tu i jednu z mála oblastí, kde moderní etiketa stále drží oslovení funkcí. Školství je jedním z pěti ostrovů, kde „paní učitelko" a „pane magistře" nejsou přežitkem, ale správnou volbou. A přidávám prosbu, na které mi záleží nejvíc: nepodrývejte před dětmi autoritu těch, kdo je učí.

Třetí kapitola patří létu a zahradě. Garden party je nižší formou zahradní slavnosti, ale pořád je to setkání ve společnosti. Jistě, jde také o to, co tam jíte, ale mnohem více „jak". Nezáleží na tom, co pijete, ale kolik. A nesejde na tom, co máte na sobě, ale kolik sebejistoty vám ten oděv dává. Provedu vás od reakce na pozvánku přes oděv vhodný i jeho méně vydařené příbuzné (džínovina má prodyšnost plachty na náklaďáku) až po umění přijít v „plovoucím rytmu". Nikdy ne dříve a odejít včas, „po anglicku", aby vzpomínkám na vás nic neuškodilo.

Ve čtvrté kapitole popisuji, v čem jsem měl dlouhou dobu velkou rezervu: rozhovor začít i zdvořile ukončit. Ukážu vám, jak poznat člověka, který je ochoten navázat vztah, jak položit oznamovací větu a na ni navázat otevřenou otázkou. Ke konci také, jak se elegantně vyvázat ze setkání se stěžovateli, pomlouvači a podlými útočníky. Pojmenoval jsem to po svém: techniky „neslyším zlo", „nevidím zlo" a „nemluvím zlo". Ústup totiž není prohra. Ústup je taktika moudrého bojovníka. A kdo udělá krok zpět, má potom větší rozběh.

A pátá kapitola uzavírá kruh. Tentokrát otevíráte dveře vy. Provede vás přípravou návštěvy u vás doma: od výběru termínu, přes pohoštění, které má být obrazem vás samých (pijete-li prosecco, nekupujte pro hosty šampaňské jen na efekt), až po jednu věc, na které trvám: nenuťte návštěvu zouvat se. Je to potupné, seberete jim tím půlku jejich stylu. Oblečte se naopak jako na rande a přijměte hosty takové, jací jsou. Protože to rozhodne o tom, jestli vztah bude pokračovat.

Co těch pět kapitol spojuje? Přesvědčení, které prochází vším, co dělám: etiketa nesvazuje, etiketa osvobozuje. Dává nám právo požádat i odmítnout, být tvůrcem vztahu, a ne jeho obětí. Nenajdete tu výčet zákazů. Najdete tu pět konkrétních situací, návod, jak v nich obstát se sebejistotou, a hlavně klid – ten, který přichází ve chvíli,

kdy víte, co máte dělat, a můžete se konečně věnovat tomu podstatnému. Lidem před vámi.

Poprvé na návštěvě (budoucí/ho) tchýně a tchána?

Málokdy se odkazuji v textu na text předešlý, je tedy na čase, abych to tentokrát udělal. Máte-li ještě z části nepřečtenou knihu Etiketa domácí na stole, osvěžte svoji paměť přečtením kapitoly o tom, jak být dobrým hostitelem. Až text prolítnete, případně dopodrobna nastudujete a některá z doporučení si vezmete za svá, tak při první a raději i dalších návštěvách rodičů vaší ženy nebo partnera raději na vše zapomeňte. Nesrovnávejte vaše nynější paradigmata, představy o žádoucím stavu, se stavem současným u nich.

Jsou jiní. Nejlepším nástrojem, jak to pochopit, případně jen přijmout, jsou vizualizace. Podobné používá Dr. Harvey Karp při popisování, jak se chovat k malým dětem, miminkám a batolatům a jak pochopit jejich chování nebo jednání s vámi.

Pryč od miminek. Představte si, že máte možnost cestovat do minulosti. Máte k dispozici přístroj, vybavení nebo nějaký „vehikl", který vás na základě vašeho přání, jisté dávky odvahy a překonávání dostane o pětadvacet třicet let zpět a setkáte se tam s původním obyvatelstvem. Tento systém cestování v čase však (ještě) dokonalostí neoplývá a vy si nemůžete vybrat, s jakými lidmi se tam setkáte, to je

dílem náhody. Jistou výhodu však již onen „časostroj" má, protože oni, ti v minulosti, vědí, že se zjevíte. Doslova zjevíte.

Očekávají vás s očekáváním

To však nutně neznamená, že jejich představy o vás naplníte. Dá se říct, že nemáte možnost splnit jejich očekávání do puntíku. Očekávání, jak známo, rovná se povětšinou zklamání. Oni jsou však z jiné doby a tuto vědomou formulku neznají nebo nepoužívají. Další překážkou, kterou vám tato dobrodružná cesta připraví, jsou nejrůznější názory vaší partnerky nebo manžela na to, jací vlastně „naši" jsou. Ještě před setkáním si pochopitelně uděláte přibližnou představu. Podobnou tíhou přibližných představ trpí však i ostatní. Tuší, jací jste vy a možná také očekávají, že budete tam, na návštěvě v minulém století, stejní. Jen vzpomeňte na důsledky očekávání.

Šanci máte vlastně jen jednu

Přihlédněte prosím k základnímu pravidlu etikety, zákonu společenské významnosti a aplikujte je do nejmenšího puntíku právě tam. Zopakujte si tedy raději, že žena je společensky významnější než muž a starší je to stejné vůči mladšímu. Máte to? Vypadla vám z toho nějaká odpadní informace? Raději ji napíšu. Mladí muži, tedy budoucí zeťové, jsou v oné čtveřici společensky nejméně významní. To však znamená, že je na nich vztah přímo magicky ovlivňovat, mají v rukou nástroj, jak hýbat lidmi, doslova způsob, jak je ovládat. Ten nástroj se jmenuje zdvořilost. Zdvořilost je nástroj, klíč z ještě dávnější minulosti, který vám dává možnost budovat vztah a nebýt jen obětí, ale jeho tvůrcem.

Upravte se a oblečte

Raději „o fous" lépe než hůře. Jako měřítko vám může posloužit způsob oblékání, jaký byste zvolili na pohovor do tradiční firmy na post zástupu vedení. Věřím, že

zvolili. O jakýsi pohovor z jistého pohledu opravdu jde a vašim záměrem by měl být výsledek „přijímáme".

Přihlédněte také k tomu, že cestujete do minulosti a nemá smysl tamní obyvatele jakkoli šokovat. Jsem si téměř jistý, že módní výstřelky neocení.

Stejně tak neocení, že budete příliš ležérní a svoji svobodomyslnost dáte najevo tepláky s teniskami, rebelské srdce otrhaným denimem a touhu vyniknout výšivkou „porno" na čepici.

Pozdravte a představte se

Mladší muži patří do skupiny osob, které zdraví jako první všechny ženy a všechny starší osoby. V tomto pořadí. Mladší ženy zdraví všechny starší ženy jako první. Vyčkejte na to, až vám oni odpoví. Možná jim to bude chvíli trvat, protože na fotkách nevypadáte tak vysocí a vaše předvčerejší návštěva v kadeřnictví zanechala na vašich skráních mnohem kratší vlasy, než máte na obrázcích, které čas od času dostávají od vašich protějšků. Připravte se, že mají informace.

To však neznamená, že se nepředstavíte. Na příjemným tónem vyslovený pozdrav navažte jménem i příjmením: „Hezké dopoledne, jmenuji se Linda Kozlovská" nebo „Pěkné odpoledne, jmenuji se Tomáš Sekera". Nevynechávejte své příjmení, mohlo by to vyznít příliš familiárně. Navíc je vaše jméno v oné rodině nové a je vhodné, aby si na něj už zvykli. Může se stát, že se s ním budou nadosmrti setkávat u svých vnoučat. Pronášejte je tedy hlasitě a s hrdostí.

Podání rukou je na nich. Dámy, vyčkejte, až vám budoucí tchýně nabídne ruku. Nezapomeňte, kdo jste a nehrňte se, pánové, svojí „prackou" k nim. Nabízenou pravici budoucí tchýně uchopte s menším stiskem než tu tchánovu, nesnažte se však nic, opravdu nic, stiskem dokazovat. Oběma se dívejte při podání rukou do očí a usmějte se. Krátký pevný stisk. Může se vám stát, že vám oni vaši ruku uchopí dvěma

rukama. Vy víte, že to zřejmě nemyslí zle a nesnaží se vás manipulovat v tomto duchu. O manipulaci sice jde, avšak vy si ji neberte osobně.

Odložte si až po vyzvání

Nejste doma nebo u maminky, proto se projevujte více zdrženlivě. Výzvu, která může znenadání přijít a vy uslyšíte ono „jako domaaa", neberte vážně. Jste na návštěvě. To jsou testy, kterými vás oni obyvatelé z minulosti zkouší. Pokud vyzvání, že si máte váš *trenchcoat* či zimník pověsit, nepřichází a vy stojíte jak poslíčci s nechtěným balíkem, zeptejte se: „Smím si, prosím, odložit?" „No to se přece nemusíš ptát, hoď to tam někam na věšák do chodby" není nabídka k tykání ani výzva k hodu kabátem. Je to jen zástěrka pro nejistotu, kterou oni ve vaší přítomnosti cítí. Onoho ledabylého, jen tak mezi zuby a řečí procezeného „tyknutí" si nevšímejte. To je oné zástěrky součástí.

Věta „Takový účes jsem viděla jen v televizi, poprvé vidím něco takového naživo" je vlastně pochvala. Jistá, spíše nejistá, forma komplimentu, za kterou klidným hlasem poděkujte. Jako budoucí snacha předáváte dárek svému „novému tatínkovi". V žádném případě to nekomentujte slovy: „Tady je taková maličkost" nebo „Věřím, že se vám to bude líbit". Jste-li potenciálním zetěm, předejte jí, oné společensky nejvýznamnější osobě, kytici, kterou jste pečlivě vybral z těch nejčerstvějších květin u floristky, kde kupujete květiny i vaší ženě. Kytici, pochopitelně vybalenou z papíru, podávejte mírně šikmo dvěma rukama. Jednou přidržujete květy a druhou držíte za stonky. Na případné zvolání, že takovou kytici dostala ona žena naposledy na svatbu, nereagujte. Ani slovo o tom, že je vám to líto, případně, že to jste tedy nechtěl. Nejste tam proto, abyste se s někým, zvláště pak s tchánem, poměřoval. Role jsou dané.

Je téměř jisté, že budete bez bot

I přesto, že se bez bot cítíte nejistě, zvláště pak, máte-li na sobě sako nebo *cardigan*, neodkládejte si. Veškerá žoviálnost stranou, zůstávejte elegantní a nadčasoví. Ani fakt, že pán domu sako nemá, vás nesmí vyprovokovat. Přijměte nabízené místo, posaďte se rovně a poděkujte, raději nahlas, za pozvání a možnost

seznámit se. Pak hodně mlčte, poslouchejte, případně odpovídejte na dotazy v obvyklé šíři odpovědi. Nezatěžujte posluchače ničím, co by mohlo vyznít jako vychloubání, poměřování nebo přetahování. Nejste holčička, která čeká na pochvalu za svoji práci. Nejste ani malý kluk, který ukazuje těm starším, jak vysoko „dočůrá".

Nabídněte si

Případné pohoštění, které přistane na stole, neodmítejte, střídmě si nabídněte a ujistěte osobu, jež to všechno pro příležitost setkání s člověkem z budoucnosti připravila, o vašem vděku. Pokud zaznamenáte nebo je vám řečeno, že připravené občerstvení neobsahuje lepek, laktózu nebo cukr, protože to nejíte, dejte najevo svůj vděk dvojnásob. „Děkuji, to je od vás velmi milé, že jste to připravili právě takto." Nevynechejte také jednoduché hodnocení, že vám to chutná.

Na případná pobídnutí, že si „přece máte ještě dát" nebo „čím to zapijem" reflektujte s rozmyslem. Buďte pevní v rozhodnutích.

Nenechte se vlákat do alkoholu, raději jej odmítněte s tím, že budete řídit. Na společnou skleničku bude jistě ještě mnoho příležitostí časem. Obstojíte-li ve zkouškách, které na vás čekají v budoucnosti nebo při vašich dalších výletech zpět.

Jak jednat s učiteli vašich dětí

Jste-li rodiče dětí školou povinných, získáváte do života v první školní den nové vztahy. Ať chcete nebo nechcete, příliš není na výběr. Vašim dětem jsou přiděleny učitelky a učitelé, vychovatelé nebo asistentky. A všemu tomu kralují z jedné z kanceláří vedení škol autority zosobněné ředitelkami či řediteli. Podle toho, do jaké školy vaše dítě chodí, respektive jej vozíte, můžete trošku tušit, s jakými lidmi se budete v budoucnu bavit o všemožných věcech, které se více, mnohdy však méně, vašich dětí dotýkají.

Sbor učitelských dobrovolníků

Skupina vysokoškolsky vzdělaných žen, méně často mužů, má v popisu práce předat vašim dětem to, co předepisují osnovy pro daný věk. Jistá část z nich má také záměr, předat jim něco ze svých zkušeností, krapet souvislostí a možná pohled do zákulisí některých dějů věd přírodních, humanitních i těch exaktních. V tom případě tiše nebo nahlas jásejte.

Nemohu z vlastní zkušenosti, podobně jako velká část z vás, potvrdit, jaké to je být pedagogem. Nejsem jim. Vzdělávám dospělé a někdy se u toho řádně zapotím. Důvodem však není polyesterová podšívka mého saka, které se patřičně vyhýbám, ale způsob, jak se „naslouchající" chovají a jak jednají. Při představě, že bych stál každý den, celý den před dětmi a snažil se je zaujmout, mám krůpěje potu na čele už nyní. Respekt.

Nejsou to vaši soupeři ve výchově dětí, nejsou to lenoši, ničemové a ti, kteří neumí, tak učí, jak praví lidová slovesnost a někteří lidé též. Jsou to, až na výjimky, osoby, které si zaslouží vaši úctu, uznání a empatické jednání právě pro náročnost prostředí, ve kterém pracují.

Jednejte s nimi jako s obchodními partnery

Oni totiž jimi jsou. Výsledkem vaší „obchodní bilance" je míra vzdělání, připravenosti do života a radost vašich dětí. A k tomu extra porce pochopení vazeb hierarchie, které se velmi často podobně později objevují ve firmách. A to je „sakra" křehká komodita. Pokud se s učitelkami či pedagogy setkáváte v přítomnosti vašich dětí, ukažte dětem prakticky, jaký způsob komunikace s členy učitelského sboru je vhodný a jaký přípustný není.

Mluvte vždy klidným hlasem, abyste učitelům dokázali, že vaše dítě má genetický potenciál vyrůst v rozumného člověka.

Používejte spisovnou češtinu, případně češtinu hovorovou. To je ta, která vás donutí říct slova *mamka, motorka* nebo *malér* namísto slov *matka, motocykl* nebo *nepříjemnost.* Vyhněte se však slovům češtiny obecné, která má své pařáty zatnuté ve slovech do tohoto místa nevhodných, např. *mames, prcák* nebo *prů*er*. Mluvte jen tak nahlas, aby vás slyšel ten člověk, do jehož uší míří vaše slova. Váš zvýšený hlas prozrazuje, že máte strach z absence argumentů nebo nemáte základní vychování a děti by vám měly být úředně odejmuty pro nezpůsobilost být rodiči.

Ať vás ani nenapadne podrývat jejich autoritu u dětí. Je nepřípustné, abyste se pouštěli do diskuse v takové míře, že vypustíte z vašich úst slova, která mohou člověku před vámi ublížit. Je podlé, abyste se vyjadřovali o učitelkách či učitelích hanlivě, zesměšňovali je nebo jim upírali jejich podíl společné výchově vašich ratolestí. A to nejen v jejich přítomnosti, například na rodičovských schůzkách či předávání dětí do gesce učitelům před příjezdem zájezdového autobusu, ale také v jejich nepřítomnosti. Doma, u televize či na zahradě.

Není vhodné, abyste o člověku typu *homo scholasticus* hovořili ve zlém v případě, kdy není přítomen, pomlouvali ho nebo roznášeli „plky". V případě, že vaše děti napadne jejich učitele jakkoli špatně hodnotit v důsledku jejich vlastního laxního přístupu k docházce, učivu nebo ke komunitě spolužáků, zastavte jejich slova. Dodejte, že mluvit hanlivě o lidech, kteří nejsou přítomní, je hanebné. Nemohou se bránit. Navrhněte, že si sjednáte s oním pedagogem schůzku a půjdete tam společně s dítětem po výuce.

Respektujte základy společenská významnosti

Při jednání s učitelkami a učiteli vašich dětí respektujte zákon společenské významnosti. Nejde o nic více a nic méně než si uvědomit, kdo z vás obou je společensky významnější. Jste-li matkou dětí, jste mnohdy mladší než učitelky. Váš nižší věk vás nabádá prokazovat starším osobám náležitý respekt, hovořit s nimi zdvořile a s úctou. Znamená to také, že starší ženy vám ruku podávají, mužští pedagogové by měly na podání ruky vás, tedy ženy, vyčkat. Nedivte se však, pokud vám ruku podají, když dlouho váháte, případně i když neváháte. Ani statut pedagoga muže neznamená, že jde o gentlemana.

Pro všechny z vás, kteří jste mladými muži, je to extra jednoduché. Všechny ženy a všichni starší muži jsou z pohledu etikety významnější než vy. To v praxi znamená, že zdravíte výše uvedené jako první, je vaší povinností se první představit a počkat, až vám ony ženy a starší muži podají ruku. Znamená to také to, že obě uvedené skupiny vcházejí do jakýchkoli interiérových dveří ve škole i mimo školu první a vy máte tu čest je otevírat. Výjimkou jsou návštěvy v kabinetech pedagogů či dveře sborovny, které

považujeme za soukromé prostory, respektive prostory pro výkon práce dané instituce. Něco jako vaše kancelář.

Jeden z pěti ostrovů v moři oslovování

Oslovení vede k naslouchání, správné oslovení vede k porozumění. Současná moderní etiketa odhlíží od oslovení jakoukoli funkcí. V obchodní etiketě ani v její společenské sestře není již prostor pro to, abyste používali formulace typu *„paní prokuristko"*, *„pane lékárníku"* nebo *„paní domácí"*. Stejně tak je nevhodné užívat obdobně zastaralá oslovení například v hromadné dopravě či ve službách. Tím se dostávají *„pan průvodčí"* i *„paní prodavačka"* mezi vymřelé druhy. Jen pro doplnění uvádím, že zde postačuje oslovení *„paní"* nebo *„pane"*.

K oslovení osob ve školství však přistupujte jinak. Školství je společně se zdravotnictvím, státní správou, sférou politických stan a církvemi jedním z pětice ostrovů, kde je oslovení funkcí běžné, veřejností zcela akceptovatelné a tedy současné. Je vhodné a také správné, abyste používali formulace *„paní učitelko"* či *„paní ředitelko"* nebo *„pane vychovateli"*, například v případě škol internátních. Stejně vhodnou formou je oslovení titulem, u většiny členů pedagogických sborů se bude jednat o titul magisterský. *„Pane magistře, jak to vidíte s plánem školních výletů na letošní podzim?"* nebo *„Paní magistro, jsem rád, že jste právě Vy třídní učitelkou našeho syna."*

Vyzrálá komunikace e-mailem

Uznávám, že v obchodní sféře, ve které s největší pravděpodobností pracujete, máte co do činění s e-mailem mnohem častěji, než je tomu v praxi učitelek a učitelů. To však vůbec neznamená, že to děláte správně a píšete elektronické zprávy korektně. Úprava písemností státem řízených škol podléhá České státní normě o úpravě písemností (ČSN 01 6910), to však stejně tak nezaručuje, že takové dostanete. Vy jste však zodpovědní za vaše zprávy, pište je tedy gramaticky správně v běžné korektní úpravě. Začínejte oslovením, viz odstavec výše, pokračujte v přátelském duchu v textu.

Případné žádosti opatřete slůvkem „prosím“, ve větách vyjadřující váš vděk vždy umístěte slovo „děkuji“.

Na zprávy ze školy odpovídejte nejpozději do dvou pracovních dnů. Zajistěte plynulou komunikaci a vyjádřete respekt odesílateli. Za všechny učitelky a učitele vám tímto děkuji předem.

Jak být dobrým hostem na garden party

Pravděpodobně už jich máte pár za sebou. Leckteré se vydařily a hovoříte o nich v superlativech již řádku let. Některé zahradní party přerostly v přebujelé veselí ozdobené plechovkami od piva, umatlanými kalhotami od marinády a zpola ohryzanými kostmi vepřových žebírek. A k tomu bolehlav celý druhý den. Přestože prostředí otevřené klenby nebeské a více či méně vkusně vysázené zahrady svádí k přemíře přirozenosti, bezpochyby jde o setkání s lidmi, tedy ve společnosti. Společenské setkání.

Zahradní party, grill party nebo garden party je nižší formou zahradní slavnosti. Ta se sama řadí mezi poloformální až formální setkání u příležitosti oslav svateb, zasnoubení nebo významného jubilea. Zahradní grill party si však na tak vysokou laťku formality nepotrpí, respektive ji ani záměrně nedosahuje. Něco však má tato nedospělá sestra zahradních slavností s těmi vyspělými společné. Nejde o to, co jíte, ale jak to jíte. Nezáleží na tom, co pijete, ale kolik a také nesejde na tom, co mají ostatní na sobě, avšak jde o to, kolik sebejistoty poskytuje váš oděv vám.

Pozvánka a reakce na ni

Dostanete-li pozvání k účasti na zahradní party, jedná se jistou formou o vyjádření, že jste pro daného člověka, zde mu budeme říkat hostitel či hostitelka, důležití. To si však vůbec neberte osobně. Chápejte to jako dar. Na pozvánku zaslanou poštou odpovídejte také dopisem. To se vám může přihodit v případě, že se hostitelé rozhodnou zahradní party uspořádat například v rámci oslavy narozenin jednoho z nich. Dostanete-li pozvání osobní a můžete se hned vyjádřit, udělejte to.

Pokud nemáte potřebné informace, souhlas partnerky či manžela či zajištěnou péči o děti, slibte, že se vyjádříte a také to co nejdříve udělejte. Nenechávejte hostitele dlouho čekat. Jestliže k vám dorazí více méně univerzální textová zpráva, pošlete své vyjádření s poděkováním za pozvání také bez dlouhé prodlevy. Třeba druhý den. Posledním způsobem může být e-mailová pozvánka či zpráva do skupiny na sociální síti. Ať je to jakkoli, i zde je vaší povinností poděkovat a potvrdit nebo odmítnout. I v případě, že nebudete moci přijít, dejte hostitelům vědět.

Oděvy vhodné a jejich méně vydaření příbuzní

Vaše oděvy do společnosti ostatních lidí dělím do dvou základních skupin. Vhodné a nevhodné. Byť je mezi těmito slovy jen nepatrný rozdíl dvou písmen, dělají tato dvě písmena patrný rozdíl ve výsledku. Mnohdy až razantní rozdíl. Na zahradní party je vhodné obléct se chytře, a to s přihlédnutím na obě části sousloví.

V prvé řadě je moudré nezapomenout, že se jedná o party, tedy společenskou událost. Naprosto nevhodné jsou tedy jakékoli sportovní oděvy.

Stejně tak je nevhodné, abyste si oblékli smoking, což se jaksi rozumí, oproti tomu sportovnímu debaklu, samo sebou. Jelikož jsou zahradní party pevně spojeny s létem, je stejně tak nemoudré obléct si džíny, případně ještě hůře, džínové kraťasy končící těsně nad koleny nebo do sahající do poloviny lýtek. Opravdu nechcete

vypadat jak „tydýti". Navíc džínovina se svojí plošnou gramáží kolem 600-800 g/m2 je svojí prodyšností, a tedy komfortem, srovnatelná s plachtou na náklaďáku.

Dobrý obrázek vytvoří muži volnějšími *chinos* s polokošilí, případně košilí z *chambray*, prodyšné bavlněné nebo lněné látky. Bude-li střižená volně, bude kolem vašeho těla proudit vzduch. Jistě bude mít nepodlepené *button down límce* a jednoduché italské manžety na jeden knoflík. Taková košile je stvořená pro ohrnuté rukávy. Podle příležitosti zvolte moudře také lehké sako ze lnu nebo bavlny *seersucker*, které dodá mírně formálnější vzhled tam, kde je to nutné. Na nohy mokasíny nebo *boat shoes* s neviditelnými ponožkami. Méně praktické jsou tmavé boty. Je na nich vidět všechen prach a pyl, který k létu a zahradě patří.

To platí i pro ženy. Stejně tak platí pro křehčí hosty garden party, aby používaly prodyšné bavlněné, lněné nebo vlněné materiály na volné sukně, topy nebo košilové halenky. Odpolední snížení teploty neřešte jednou skleničkou na zahřátí ani svorným útěkem do kuchyně, ale svetříkem nebo sakem. Oba kousky vám poskytnou více izolace proti chladu a stejně tolik elegance. Na letní akce není vhodné nosit punčochy, postarejte se však o precizní pleť na nohou a pedikúru. Zvolte boty na nízkém, širokém podpatku, abyste se nebořila do trávy, případně neznehodnotila ty jehlové ve spárách mezi dlažebními kameny. Skvělou alternativou jsou *loafers* nebo *boat shoes*, případně *sneakers*.

Moc se neleskněte, jste na zahradě. Vaše obří hodinky, pánové, či nápadné šperky, milé dámy, můžete klidně nechat doma. Zvažte však, zvláště pokud se party koná přes den, vhodný letní klobouk ze slámy, celulózy nebo trávy *toquilla*. V tomto případě je „zářit" povoleno.

Co s sebou vzít a proč

Jdete na návštěvu. To samo o sobě určuje, že byste neměli přijít s prázdnýma rukama. Jestliže jsou hostitelé otevření donášení vlastního jídla, zeptejte se, co je dobré přinést. Můžete být pověřeni vzít čerstvou zeleninu, postarat se o některý druh masa nebo dostanete tu čest vybrat pár pivních speciálů. V tom případě nešetřete a

vybírejte vždy lepší standard. Je však stejně tak možné, že dostanete za úkol „jen" přijít a budete ujištěni, že běda vám, když něco přinesete. Budiž tedy „běda vám", vždy něco přineste. Sadu zmíněných pivních speciálů nebo nealkoholických piv pro žíznivé řidiče, lehké *frizzante*, *spumante* nebo láhev prosecca. Jste-li zváni párem, rodinou vašich přátel či příbuzných, neopomeňte potěšit oči i srdce hostitelky krásnou kyticí, pro děti můžete zvolit zdravá pitíčka bez přidaného cukru nebo košík oblíbeného ovoce, které vám právě dozrává na zahradě. Děti, kterým rodiče slazené pokrmy dávají, to ocení stejně, jako ti, kteří své děti před dodatečnými sladidly chrání.

Plovoucí příchod ano, dříve však nikdy

Nejedná se o *business* schůzku, vaše příslovečná přesnost si smí oddychnout. To však neznamená, že se oddáte časové anarchii a namísto *chronos* začnete vnímat jen *kairos*. Zahradní party s grilováním či bez něj jsou vhodné příležitosti přicházet v plovoucím rytmu, něco málo po čase, který je na pozvánce. Budete-li na místě 15 či 20 minut po začátku, umožníte tak hostitelům věnovat se trošku intenzivněji příchozím před vámi.

Nikdy, opravdu nikdy nechoďte dříve. A to ani v případě, že jste vaši rezervu na cestu a její případné nesnáze nespotřebovali.

Pokud vám vaše navigace dá zprávu o příjezdu před začátkem, zastavte se na benzince, dejte si espresso, dočerpejte nádrž, umyjte přední sklo, dolejte kapalinu do ostřikovačů, vysajte koberečky... Cokoli, co už tři týdny odkládáte, protože „normálně" nestíháte.

Vaše chování ovlivňuje náladu ostatních

V případě, že jste ženou, uvědomte si svoji společenskou významnost a fakt, že všichni muži i mladší ženy jsou ze společenského hlediska méně významní. O faktické významnosti zde není řeč. Nikdo není významnější než ten druhý. Žena, která chápe

svoji roli ve společnosti však ví, že nabízí ruku jako první, nabízí oslovení jménem nebo tykání. Žena vědoma si svého potenciálu dámy nikdy své postavení ve společnosti nezneužívá.

Jste-li mladý muž, nezapomeňte, že jste ze společenského hlediska nejméně významnou osobou. To, že jste ředitel „čehosi", opravdu nehraje roli. Všechny ženy a všichni starší muži jsou společensky významnější, a to i na zahradě, odpoledne i po dvou deci. V praxi to znamená, že muži nikdy nepodávají ruku ženám ani starším jako první. Muži také nikdy nenabízí tykání, neoslovují neznámé jménem ani se nechovají panovačně, pyšně a egoisticky. Znamená to také, že zdravíte všechny jako první, představujete se jako první jménem i příjmením a s ostatními jednáte mile, s pokorou a zdvořile otevřeně.

Co s vašim mládím ani stářím nesouvisí je ochota chovat se s respektem, úctou a taktně ke všem přítomným. Střeste se někoho zesměšňovat, pomlouvat nebo se chovat nadřazeně. Nemluvte sprostě. Nehovořte s ostatními ani příliš odborně, nejste na pohovoru ani u klienta, kterého se snažíte oslnit anglicismy, kterými z češtiny děláte paskvil. Nemáte-li co říct, jednoduše mlčte. Pokud máte však v rukávu dva tři skvělé vtipy, které se nedotknou menšin, znevýhodněných nebo něčí víry, hmotnosti či rasy, ven s nimi. Ať se klidně chechtají.

Odcházejte včas, nemusíte se loučit se všemi. Poděkujte hostitelům a ostatním se ztraťte „po anglicku". V nejlepším je vhodné odejít, aby vzpomínkám ostatních na vás nic neuškodilo. Péče o vaši dobrou pověst, osobní *brand* a střídmost z vás udělá ty nejlepší hosty všech garden party. Buďte jimi.

Kapitola 4

Jak začít a zdvořile ukončit rozhovor

Rozhovor dvou osob vzniká v tom lepším případě na základě oboustranného a vyváženého zájmu o protějšek. Zaniká ze stejného důvodu. Stejně tak může kvalitní dialog začít na základě jednostranného vyjádřeného zájmu a jednostranného přijetí. A také jednostranným odmítnutím v pokračování může skončit. V každém případě je však zájem, opravdový zájem o druhého člověka zárukou, že je alespoň teoretický potenciál někam se v rozhovoru dostat a neskončit v trapném monologu. Neutonout opuštěn v oparu svých vlastních slov.

V případě oboustranného zájmu jde povětšinou o dialog dvou přátel, dvou známých lidí, kteří se nevidí poprvé. Mám několik kamarádů, výjimečných osob, se kterými se však často nesetkávám. Avšak i přesto, že jsme se rok či dva neviděli, dokážeme v rozhovoru navázat na náš vztah a bez jakéhokoli zadrhnutí hovořit, jako bychom se neviděli jen týden či dva. Jsem si téměř jistý, že většina z vás má podobné zážitky na svém kontě. Jsou to však jednotky kusů v moři opaků. Oboustranný zájem se může také zničehonic zjevit jako přízrak mezi dvěma lidmi, kteří se setkají zcela „náhodně" (existenci náhody v životě popírám) a bez jakékoli přípravy, nesmělého

seznamování nebo křečovitých úšklebků hovoří plynule jeden s druhým, ptají se, živě odpovídají a jejich hovor teče jako tichý proud.

Jak rozhovor začít?

Vycházím z předpokladu, že se chcete bavit. Že chcete s někým mluvit a nebýt sám. Na samotě nevidím nic zlého, o to však tady nejde. Vymodelujme si situaci, že jste muž. Dámy mi jistě odpustí a dosadí si sami sebe do tohoto scénáře. Nacházíte se na oslavě narozenin vašeho dobrého přítele. Ten je, jak to u oblíbených lidí bývá, stále v obležení gratulantů, jeho rodinných příslušníků a známých. Na party jste přišel sám. Koho byste taky s sebou vodil, že ano. Pokud nechcete celé odpoledne jen tak postávat u stěny s mobilem a klouzat po zdi Instragramu dolů nebo sedět bez ducha s nohami v bazénu, je čas se začít bavit. Doslova.

V případě, že je ve vašem zájmu navázat kontakt s cizím člověkem, vyberte si, jste-li v této disciplíně začátečník, osobu, na které vidíte připravenost s někým cizím mluvit. To je člověk, žena či muž, který vám opětuje pohled do očí, uděláte-li to vy, oplatí vám náznak úsměvu, pokud tím začnete nebo pozvedne na oplátku také skleničku prosecca a mírně ukloní hlavu do strany. To je váš člověk. Je ochoten navázat vztah. Pro ještě větší názornost si představte, že je to žena.

Pokud je sama, jděte k ní. Pozdravte zdvořile *„Dobrý večer"* nebo *„Hezké odpoledne"*. Vyhněte se obloukem pozdravům spojeným s tykáním, tedy *„Ahoj"*, *„Čau"* nebo podobně.

Cizím osobám od 15 let výše vždy a zásadně vykejte, na tykání je času dost. Navíc, o návrhu k tykání nerozhoduje muž, ale žena, což je opakování z prvního stupně základní školy etikety.

„Vidím, že máme společné přátele. Smím se zeptat, kdo vás sem pozval?" A zde prosím kameru o střih. Ještě jednou se podívejte na dvě po sobě jdoucí věty, které jste vyslovil. Není tam napsáno *„Jak se máte?"* ani *„To je vedro, co?"* ani *„Říkají mi*

Václave, ale mám raději Vaška." Jsou tam věty, kde jedna z nich, ta první, něco konstatuje, oznamuje a ta druhá je otevřenou otázkou, která tu první rozvíjí.

Pak bedlivě naslouchejte. Může zaznít prosté *„Ano*" a tím vám žena před vámi dává jasně najevo, že doslova, do-slo-va, poslouchá, na co se jí ptáte. Souhlasem *„Ano*" vám odpovídá na vaši otázku, zda se smíte zeptat a předpokládá u vás jistou míru intelektu, že víte, na co jste se zeptal. Začnete-li koktat *„Co ano, jako? Jak ano?*" neobstál jste první zkoušku a začínáte znova od mínus jedničky. To vám nepřeji. Jistá část žen vám odpoví na váš dotaz tak, že se dozvíte strůjce jejího pozvání: *„Manželka oslavence. Je to moje kolegyně z práce.*"

Zmáčknout spojku, pak přeřadit

V odpovědi vám tato žena nabízí další námět na otázku. Nemluvte o sobě, na nic se vás neptala. Z odpovědi si „vytáhněte" to, co vás zajímá. Konstatujte to a navažte na to další svoji otázku. *„Vím, že Lenka pracuje v IT, ale nic bližšího. Čemu se tam věnujete vy?*" Otevřená otázka je ta, která způsobí jinou odpověď než „Ano" nebo „Ne". Pokud se budete ptát otázkami uzavřenými, po několika minutách to bude výslech.

V případě, že použijete oznamující větu a na ni navážete otázku správně, vyjádříte zájem. *„No, dostala se na pozici šéfky oddělení a teď kolem sebe kope. Takže já jsem, i přesto, že mám na víc, skončila v jednom z jejich projektů, které vůbec nikam nevedou. Já vlastně ani nevím, co tady dělám.*" Stěžovatelka. Zbystřete, nastražte všechny smysly a je jedno, jak je „krásná", začněte plánovat ústup. Stěžování je manipulativní způsob v dialogu, který má za cíl strhnout pozornost na manipulátora, a navíc pošpinit nějakého dalšího člověka nebo jev.

Neslyším, nemluvím, nevidím zlo

Nemáte zapotřebí, abyste se zrovna toto slavnostní odpoledne věnoval ženě, která namísto zájmu o druhé, sama sebe vyvyšuje nad ostatní. Na cizí stížnosti nemáte čas ani hlavu. Stejně to neumíte vyřešit. *„O Lence toho, jak říkám, moc nevím.*

Co však vím je, a to mi říkal Mára, že dělá skvělé limonády. Pro jednu si zajdu. Tak mě omluvte." A jděte. Jmenované technice ukončení hovoru můžeme říkat „neslyším zlo". Má za cíl odvést pozornost stěžovatele na něco pozitivního a vám umožnit se k tomuto příjemnému tématu vydat.

Pozor, můžete mít háček v kabátě. *„Jdu s vámi, celou dobu si říkám, kde to pití je.*" Těžko se vám, slušnému člověku, bude odmítat. Slušný člověk je zdvořilý i k nezdvořilým a vy jistě najdete další možnost, jak hovor ukončit a doslova se jí zbavit. *„Co děláte vy? Asi jste známej Mariána, nebo ne? Nebo vás pozvala taky Lenka, je schopná mu totiž doslova organizovat život. No podívejte se tam. To je příšerný, jak se chechtá a neví čemu.*" Na domnělé otázky typu „aby se neřeklo" nedostanete prostor odpovědět, zároveň si vyslechnete klevetu či pomluvu. Použijte techniku „Nevidím zlo". *„Nedokážu rozpoznat na dálku takové detaily. Vidím však na druhé straně zahrady mého známého. Omluvte mě, prosím.*"

Popadněte „limču" nebo ji nechejte stát na stole. Ústup není prohra, ústup je taktika moudrého bojovníka. Navíc ten, kdo udělá jeden krok zpět, má potom větší rozběh. *„Hej, počkejte, ještě jste se mě ani nepředstavil. Není náhodou slušný, aby se muži ženám představovali? Nebo to je naopak? Nebo už jsou dnešní muži k ničemu?* Nadechněte se. A vydechněte. A ještě dvakrát do sebe a dvakrát ven. V duchu si přeříkejte nějakou mantru, třeba tu, která říká, že nejste strom, že jste pevný starý zdravý les. A že vítr může s některými stromy zamávat, zlámat větve, lesem však nepohne.

A k tomu zvolte techniku „Nemluvím zlo". Neoplácejte napadení, nesnažte se vysvětlovat, jak je to s etiketou. Jistě, že se muži představují ženám jako první, to jim však dává právo představovat se jen těm, kterým chtějí své jméno svěřit do rukou. Podívejte se té ženě do očí na dvě až tři vteřiny. *„Prominete mi, že vám na vaše dotazy neodpovím, když vám prominu, že jste se na ně zeptala?*" A jděte pryč.

Techniky ukončení hovoru předpokládají vaši rozhodnost. A pevnost v rozhodnutí. Na začátku dialogu stálo vaše rozhodnutí poznat cizího člověka. Věnoval jste mu úsilí, upřímný zájem a energii pohybu k němu. Chcete-li hovor ukončit, buďte podobně pevní a sami sobě věnujte úsilí a péči o hygienu vašeho nitra.

Energii, kterou byste plýtval se stěžovateli, pomlouvači a podlými útočníky, věnujte někomu, kdo o ni stojí. Nebo sami sobě.

Jak se připravit na návštěvu u vás doma

Pozvat někoho k vám domů může být pro část z vás představa, při které se vám dělají mžitky před očima. Prostě to stav vašeho obydlí, byť postavené z kvalitních materiálů, se štítkem energetické náročnosti kategorie B a vybavením dle designu známých osobností návrhářského světa neumožňuje. Máte tam například binec. Nebo si vůbec nedovedete představit, že byste komukoli mimo dvou tří vybraných jedinců z říše zvířat dopřáli pohled z vašeho bidla.

V případě však, že toužíte po přítomnosti někoho jiného, než je váš téměř nehybný leguán, nahatý kocour s rodokmenem nebo zimomřivý psík, bude třeba otevřít brány vašeho bydlení pohledům, nozdrám i úsudkům druhých. Mnohdy však nebudete jediným, kdo s návštěvou bude nucen souhlasit, chtít jakkoli k přípravě pohoštění či prostoru přispět či naopak zmizet z domu.

Bydlíte-li ve společnosti někoho jiného, máte ženu, přítele nebo třeba pětičlennou rodinu, je potřeba se s nimi dohodnout, požádat je o součinnost a poradit se také o vhodném dni a hodině.

Začněte výběrem termínu

Pokud máte v plánu postarat se u vás doma o další pár nebo manžele s dětmi, kteří jsou vašimi přáteli, navrhněte den, který vám vyhovuje a zamyslete se, zda je lepší setkat se dopoledne a připravit sobotní *brunch* nebo vybrat nedělní odpoledne, dát průchod své touze a pohostit návštěvu opravdovým čajem o páté. Jistě se nabízí i další alternativy, respektujte však pracovní čas ostatních a nedrancujte jim ty krátké chvíle pro odpočinek v týdnu. V zásadě je výběr a první návrh na vás.

Optimální je zavolat a operativně se během minuty dvou domluvit, zda je vámi navržený den i čas vhodný. Mějte při telefonování úctu k vašim budoucím hostům a nabídněte dvě tři možné, avšak konkrétní alternativy. Je pochopitelné, že se často přímo v telefonu nedozvíte výsledek přijetí, protože podléhá jednoduchému či komplikovanějšímu schvalování vašich známých.

Postarejte se o náladu, jídlo a úklid

Onen den, výraznou barvou označený ve vašem kalendáři, buďte dobře naladěni. Směřujte v myšlenkách k tomu, že být hostitelkou či hostitelem znamená také postarat se o dobrou náladu, pozitivní atmosféru a příjemné chvíle.

Mějte společně s ostatními členy rodiny připraveno, čím návštěvu pohostíte a udělejte si minimálně dvě hodiny času na přípravu. Aby vše klaplo.

V těchto dvou hodinách se skrývá i rezerva na pořízení alternativy, když něco neklapne, připeče se nebo se srazí v nevábnou hrudkovou hmotu.

Každopádně ukliďte. Všude. Řada hostů se bude muset vydat napříč vašim příbytkem, aby našla toaletu, někteří budou loudit, abyste je provedli domem, o kterém mluvíte už pár let. Jisté procento z nich zcela náhodou otevře ty nesprávné dveře pletouc si druhé dveře vpravo s těmi prvními vlevo a skončí ve vašem kumbále,

kam jste den předem nacpali vše, co se nedalo uklidit jinak. Úklid vysátím či vytřením budete téměř jistě po odchodu návštěvníků opakovat, není však možnost nechat je chodit po neuklizené podlaze.

Smíte zářit, neoslňujte však.

Vámi pořízené občerstvení by mělo být součástí vašeho já, odpovídat tomu, co rádi jíte a pijete. Nesnažte se vaši návštěvu oslnit tím, že pořídíte něco extra výjimečného, co byste si sami nedopřáli, a to jen proto, abyste na příchozí udělali nějaký dojem. Pijete-li standardně prosecco, nepořizujte šampaňské jen pro příchozí. Zcela jistě se v takovém případě jedná o nějakou masku, vyjádření pofidérního pozérství a více či méně prázdné gesto. Vaši hosté by vás měli poznávat takové, jací opravdu jste a nehledat důvody pro nesoulad podávaného občerstvení a způsobu vašeho vyjadřování.

Pár desítek minut před plánovaným příchodem hostů připravte stůl, rozmyslete se, jak a kam budete nápoje podávat. Zkontrolujte všechny sklenice. Ty matné bez lesku opláchněte v horké vodě bez saponátu a pak vyleštěte čistou utěrkou. Také příbory ponořte do hodně horké vody na pár vteřin a dejte jim žádoucí lesk. Horká voda je pro sklo i kov zázrak.

Naplňte karafu vodou a postavte se skleničkami na stůl. První krok, přání dát někomu po příchodu napít, tak bude rázem splněno. Nezapomeňte na papírové ubrousky, klidně však zvolte plátěné, které koupíte v obchodech s gastro vybavením. Ukažte, že máte základní návyky v jejich používání tím, že je připravíte. Vašim hostům dáte tak najevo vaši úroveň. A styl.

S jídlem roste chuť

Přibyvší jistě ocení, když se jim dostane drobného občerstvení, jedná-li se o pozvání na odpolední kávu či zmíněný čajový rituál. Jistěže není nutné, abyste trávili čas přípravou domácího koláče. Vsaďte na jistotu a objednejte si v blízké kavárně adekvátní počet řezů čerstvého *cheescake*. Nebo mísu rakviček. Více než hodinu

strávíte v kuchyni přípravou těstovin s doma připraveným *sugem* z úrody rajčat nebo omáčkou *„mojo rojo"* z letošního nadbytku paprikových lusků. Zjednodušte si život výběrem nekomplikovaných pokrmů, abyste si udrželi radost nejen před počátkem přípravy, ale také během ní. Vsaďte na univerzální chutě, osvědčené kombinace a způsoby podávání. O výjimečnost se postará samotný fakt, že jste to připravili právě vy.

Oblečte se jako na rande

Myslím to vážně. Váš oděv, ve kterém vítáte vaše hosty, by měl být spíše na horních příčkách pomyslného žebříku poloformality, než abyste se snažili vyjádřit domáckou atmosféru vaší *„athleisure"* sadou, ve které se povalujete na lenošce. A také se obujte do mokasínů nebo lehkých bot. V prvé řadě vaší obuví doplníte vhodně váš oděv, v druhé řadě naznačíte vašim hostům, aby se nezouvali a nemuseli svůj vlastní styl odkládat v předsíni, „nedejbože" na podestě před dveřmi do vašeho bytu.

Vaše návštěvy nenuťte zouvat se. Je to potupné. Seberete jim velkou část, možná polovinu jejich outfitu. Předpokládejte, že si obuv očistili a těch pár zrníček prachu, které by stejně donesli z předsíně na ponožkách, jistě přežijete. Stejně budete vysávat. Nezouváním návštěvy dáváte jistou formou také najevo to, že je přijímáte takové, jací jsou.

Držte je na uzdě

Vaše psy, kteří běžně „vítají" návštěvy pravidelným štěkotem zaplňujícím až po okraj ušní boltce příchozích, ukliďte do boudy, případně, pokud bydlíte se psy v bytě, tak do pokoje, který lze zavřít. Pes motající se kolem nohou, skákající vstříc tvářím návštěvy a sápajíc se na kalhoty, je mnohem více „otravná potvora" než miláček rodiny. Minimálně na pár prvních minut. A ty, jak známo, rozhodují. „On nic nedělá, on je hodnej, on se chce jen přitulit" může být z vašeho pohledu pravda. Děti couvající strachem zpět k východu mohou být znamením, že ocas vašeho osmikilového kocoura, otírající se o jejich tváře, vnímají jinak než přítulnost.

Je jisté, že budou jiní než vy

Připravte se, zvláště pak, neznáte-li členy vaší návštěvy blíže, na jinakost, kterou vám svým chováním mohou vyjádřit.

Možná budou více kultivovaní v dialogu s vámi, zdvořilí a milí, možná budou jinak reagovat na prosby či žádosti jejich dětí, než byste to udělali vy.

Možná však budou hrubí ve vyjádření, jak „pohodlně" se jim parkovalo, sprostí, otevřete-li téma politické a bezohlední ke svým dětem, pronesou-li žádost, které nechtějí vyhovět. Respektujte je takové, jací jsou, návštěvy s sebou nosí k cizím lidem také kousek své domácnosti. Svádí to. I přesto, že se vám to jeví jako skvělý nápad pozvat šéfa s jeho manželkou a dětmi k vám domů, můžete být překvapeni, kdo vlastně podniku velí. Ono pomyslné příště rozhodne o vztahu. Anebo se žádné příště nekoná.

Epilog

Děkuji, že jste došli až sem.

Pět kapitol, pět různých situací. Přesto o jediné věci. O svobodě. Ne o pravidlech, která vás svazují, ale o jistotě, která vás osvobozuje. Ve chvíli, kdy víte, jak vstoupit do cizího domu i jak otevřít ten svůj, přestanete se bát toho, jak vás vidí ostatní. A ten strach, věřte mi, dokáže nenápadně podemlít vztah i radost z obyčejného dne.

Etiketa není maska, kterou si nasazujeme před lidmi. Je to způsob, jak být sám sebou, a přitom ohleduplný k druhým. Nejde o masku, kterou si nasazujeme před lidmi. A začíná doma. Rodina je nástupiště, odkud vlak jménem Etiketa vyjíždí. Co se naše děti naučí u našeho stolu, ponesou si do svých budoucích domovů, do svých škol, prací a vztahů. Jsme jejich zrcadlem. Buďme tedy zrcadlem, do kterého je radost se dívat.

Pokud vás těchto pět kapitol oslovilo, mám na vás jednu prosbu. Sáhněte i po samotné knize Etiketa domácí. Její první vydání se pro velký zájem vyprodalo a já jsem za to vděčný víc, než dokážu vyjádřit. Právě proto jsme připravili dotisk. Mým přáním totiž je, aby tuhle knihu mělo na stole co nejvíce rodin. Jako tichého

společníka, který pomáhá, aby se lidé pod jednou střechou měli rádi a uměli si to dávat najevo.

Pořiďte ji přátelům, novomanželům nebo jako dar o nového bytu. Kupte ji svým dětem do jejich budoucích životů. Kupte ji sobě. A pak ji nechte ležet na dosah, ať se k ní vracíte.

Slovníček cizích pojmů

Angličtina

athleisure – módní styl spojující sportovní (athletic) a volnočasové (leisure) oblečení; „tepláková" móda určená k běžnému nošení, ne ke sportu.

boat shoes – kožené mokasínové polobotky s protiskluzovou podrážkou, původně určené na palubu lodi.

brand (osobní brand) – značka; v přeneseném smyslu osobní značka, tedy obraz a pověst, jakou si u okolí budujeme.

brunch – pozdní snídaně plynule přecházející v oběd (z anglického breakfast + lunch).

button down – typ košilového límce, jehož cípy se připínají malými knoflíčky přímo ke košili.

cardigan – propínací pletený svetr bez límce. Pojmenován po britském hraběti z Cardiganu.

Cheesecake – dezert, tvarohový či sýrový koláč.

chinos – volnější plátěné bavlněné kalhoty. Původně součást vojenských uniforem šitých z bavlny dovážené z Číny.

denim / džíny – pevná bavlněná keprová látka (džínovina) a kalhoty z ní. Zajímavost: anglický název vznikl zkomolením francouzského *serge de Nîmes* (kepr z města Nîmes).

design – návrh, vzhled, výtvarné ztvárnění předmětu nebo prostoru.

garden party / grill party / party – společenské setkání na zahradě, případně spojené s grilováním. „Party" obecně znamená oslavu či večírek.

Instagram – sociální síť pro sdílení fotografií a videí.

loafers – nazouvací polobotky bez tkaniček, typ mokasínu.

mokasíny – měkké kožené nazouvací boty bez podpatku. Slovo (moccasin) pochází z jazyka severoamerických indiánů a do češtiny se dostalo přes angličtinu.

polo / polokošile – tričko s krátkým límečkem a zapínáním na pár knoflíčků; původně oděv hráčů póla.

seersucker – lehká bavlněná látka se svraštělým, jemně pruhovaným povrchem, ideální do horka.

sneakers – sportovní tenisky.

trenchcoat – lehký nepromokavý plášť s páskem. Název pochází z příkopů (trench) první světové války, kde jej nosili britští důstojníci.

Francouzština

chambray – jemná tkanina v plátnové vazbě s barevnou osnovou a bílým útkem; připomíná lehkou džínovinu. Název podle francouzského města Cambrai.

marináda – kořeněný nálev (z oleje, koření a např. citronové šťávy) na naložení masa před úpravou. Z francouzského *mariner* – naložit.

karafa – skleněná nádoba s širším dnem na podávání vody či vína. Z francouzského *carafe* (přes italské *caraffa*); v češtině již zcela zdomácnělé slovo.

Italština

espresso – silná káva připravená protlačením horké vody mletou kávou pod tlakem.

frizzante – italsky „perlivé"; jemně perlivé víno s nižším obsahem bublinek.

prosecco (v textu i „prosecca") – italské šumivé víno pocházející z oblasti Benátska.

spumante – italsky „šumivé"; šumivé víno s výraznými bublinkami, perlivější než frizzante.

sugo (v textu „sugem") – italská, nejčastěji rajčatová omáčka k těstovinám.

Slova z dalších jazyků

Pro úplnost přidávám cizí pojmy, které se v textu objevují, ale nepatří do angličtiny, francouzštiny ani italštiny.

homo scholasticus *(latina)* – doslova „člověk školní", učenec; autor tak s nadsázkou označuje učitele.

vehikl *(latina)* – dopravní prostředek, „stroj"; z latinského *vehiculum*.

chronos a kairos *(řečtina)* – dvě řecká pojetí času: *chronos* je čas měřitelný a plynoucí (hodiny, minuty), *kairos* je pravý, vhodný okamžik.

paradigma / paradigmata *(řečtina)* – vzorec, model myšlení, ustálená představa o tom, jak věci jsou.

mantra *(sanskrt)* – opakovaná formule či věta sloužící k soustředění a zklidnění mysli.

mojo rojo *(španělština)* – pálivá červená omáčka z Kanárských ostrovů (paprika, česnek, olej, ocet).

toquilla *(španělština) – paja toquilla*, rostlinná sláma používaná k ručnímu pletení panamských klobouků.

etiketa domácí

Daniel Šmíd

© 2022 Daniel Šmíd s. r. o.

+420 602 573 739

daniel@danielsmid.cz

www.danielsmid.cz